

Programma 9 Mobiliteitsontwikkeling

Provincie Noord-Brabant

Inleiding

De uitvoering van programma 9 Mobiliteitsontwikkeling heeft in 2022 een flink aantal uitdagingen gekend, zoals de nasleep van de coronapandemie, de dynamiek rondom stikstof, enorme prijsstijgingen en leveringszekerheid. Om Brabant klaar te kunnen maken voor de toekomst is een transitie nodig van ons mobiliteitssysteem naar een samenhangend netwerk van verschillende vormen van (gedeelde) mobiliteit. De ambities liggen vast in het beleidskader Mobiliteit Koers 2030.

Dit jaar zijn hierover belangrijke afspraken met de ministers gemaakt tijdens het BO-MIRT. Samen met provincie en regio investeert het Rijk de komende jaren € 2 mld. in mobiliteitsmaatregelen in Brabant gekoppeld aan de ontsluiting van een aantal versnellingslocaties en de grootschalige woningbouwgebieden in de spoorzones van Breda/Tilburg, 's-Hertogenbosch en Eindhoven. De investeringen zijn gericht op het verbeteren van de spoorverbindingen, hoogwaardig openbaar vervoer (HOV), fietsstimulering en mobiliteitshubs en vormen een belangrijke basis voor een mobiliteitstransitie.

Daarmee zijn in 2022 de eerste belangrijke stappen gezet in het realiseren van het Toekomstbeeld OV 2040 (TBOV 2040) en het Brabants Toekomstbeeld Fiets (BTF). Zo is er extra budget voor de MIRT-verkenning OV-knoop 's-Hertogenbosch inclusief afspraken over fietsparkeren, nadere uitwerking van de afspraken over de ontwikkeling van Spoorknoop Eindhoven en een korte termijn pakket A2/N2 Eindhoven. Het Brabants Toekomstbeeld Fiets (BTF) is in 2022 opgesteld en is de vertaling van het Nationaal Toekomstbeeld Fiets 2040. Tijdens BO-MIRT zijn op basis hiervan afspraken gemaakt over een (adaptieve) samenwerkingsagenda om samen met het rijk en de regio te werken aan fietsroutes, fietsparkeren en fietsstimulering. Hiermee hebben we het fietsdossier gepositioneerd in het hart van de grote maatschappelijke en ruimtelijke opgaven,

Maar ook blijft geïnvesteerd worden in de robuustheid van het (rijks-)wegennet. De verbreding van de A58 Tilburg – Eindhoven krijgt prioriteit van het Rijk. De andere rijksprojecten in Brabant zijn voorlopig aangehouden door de ontwikkelingen rondom stikstof. Voor het verminderen van de impact in de komende jaren van het tijdelijk on-hold zetten van deze projecten is intensivering van de mobiliteitstransitie nodig. Zo zijn voor de stedelijke regio Tilburg – Breda en rondom de spoorknoop 's-Hertogenbosch multimodale mobiliteitspakketten afgesproken. Deze afspraken worden verder uitgewerkt in 2023.

De mobiliteitsopgave is niet alleen een belangrijk onderdeel van de woningbouw- en verstedelijkingsopgave, maar we hebben ook aandacht gevraagd voor de gevolgen van goederenvervoer op het spoor in het kader van veiligheid en leefbaarheid. Want mobiliteit is niet een doel op zich maar een middel voor het realiseren van de andere opgaven uit de Brabantse omgevingsvisie.

De gemaakte afspraken worden met de regio's verder uitgewerkt en komen samen in de Regionale Mobiliteitspakketten (RMP's), samenhangende gebiedsgerichte pakketten voor de vier regio's. Omdat we samen meer bereiken dan alleen, hebben we intensief samengewerkt met onze partners in Brabant om maximale toegevoegde waarde te bieden voor Brabant.

Corona, stikstof en prijsstijgingen hebben ervoor gezorgd dat er een fors tekort is ontstaan in de programmering Mobiliteit 2023-2042. Er zal dus nog scherper gekozen moeten worden tussen verschillende mobiliteitsprojecten. Hiervoor is een bestuursopdracht opgehaald en in 2023 zal een aantal scenario's worden voorgelegd.

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

We gaan voor een robuust en betrouwbaar mobiliteitssysteem.

Omschrijving (toelichting)

De (multimodale) reistijd is in 2030 in 95% van de gevallen conform de voorspelling + of – 5 minuten:

- De ontwikkeling van de werkelijke gerealiseerde reistijd per auto ten opzichte van de freeflow reistijd (Noord-Brabant & provinciale wegen, naar typen wegen): < vorig jaar.

*Freeflow = reistijd buiten de spits zonder vertraging.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Wat hebben we daarvoor gedaan?

OV-netwerk

Omschrijving (toelichting)

- Vervolgafspraken Toekomstbeeld OV 2040 bij BO-MIRT 2022.
- Vervolgafspraken over OV Breda- Gorinchem – Utrecht / A27 bij BO-MIRT 2022.
- Vervolgstappen Brainportlijn, De Run en HOV/HUB Eindhoven in 2022.
- Vervolgafspraken nav HOV studie Breda in 2022.
- Afspraken over realisatie HOV-voorzieningen kom Aalst (voormalige N69).
- Start voorbereiding / uitvoering PHS in 2022 (oplevering 2030).
- Realisatie Maaslijn door derden: oplevering in 2024.
- Bus Rapid Transit Eindhoven – Meierijstad – Nijmegen (onderdeel A50 pakket in RMP): onderzoek uitgevoerd.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Wegennet

Omschrijving (toelichting)

- Er is in deze bestuursperiode een definitief besluit over de bundelroute in het kader van de bereikbaarheid Eindhoven / Helmond / Nuenen. Draagvlak is daarbij belangrijk.
- We realiseren de nieuwe N69 (oplevering 2022)
- We realiseren de N279 Veghel – Asten (oplevering in 2023)
- We realiseren de N629 (oplevering Fase II in 2025)
- We realiseren de N65 (oplevering 2024)

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In de uitvoering van infrastructurele projecten lopen we aan tegen allerlei grenzen zoals de dynamiek rondom stikstof (zoals bijvoorbeeld de Porthos uitspraak over de bouwvrijstelling), trage procedures bij RvS, leveringsproblemen en prijsstijgingen. 2023 zal cruciaal worden voor de vraag of én hoe projecten gerealiseerd kunnen worden. Voor de reconstructie van rijksweg N65 zijn de gemeentelijke bestemmingsplannen eind 2022 door RvS afgewezen. Na de RvS-uitspraak over de N279 Veghel-Asten kijken we opnieuw naar een goede invulling van deze robuuste rand in het Brabantse wegennet met het uitwerken van kortetermijnmaatregelen en een nieuw verkeersonderzoek binnen een brede belangenbenadering samen met de regio. De N69 is medio 2022 definitief opgeleverd.

(Snel-)fietsroutenetwerk

Omschrijving (toelichting)

- Om het fietsgebruik te stimuleren realiseren we een netwerk van snelfietsroutes: snelfietsroutes van het programma Fiets in de Versnelling 2016-2020 zijn gerealiseerd (3 in 2022, 7 in 2023 en 9 in 2025).
- Vaststellen van het Brabants netwerk voor het Nationaal Toekomstbeeld Fiets 2040.
- Afspraken over investeringen (inclusief fietsparkeren) ihkv Nationaal Toekomstbeeld Fiets tijdens BO-MIRT 2022.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Met de BO-MIRT afspraken zijn eerste belangrijke stappen gezet in het realiseren van het Brabants Toekomstbeeld Fiets (BTF). Om de ambities uit BTF te kunnen realiseren, continueren we ook de inzet van Ons Brabant Fietst. De realisatie van het snelfietsroutenetwerk zal ook last krijgen van de recente Porthos-uitspraak over het vervallen van de bouwvrijstelling. De rutedelen Tilburg – Waalwijk, Tilburg – Rijen en Uden – Nistelrode zijn gerealiseerd.

Goederencorridor

Omschrijving (toelichting)

- Wilhelminakanaal geschikt voor klasse IV schepen tot en met haven Loven (Tilburg): oplevering in 2025.
- Vervolgafspraken over de realisatie van truckparking(s) op corridor Rotterdam – Venlo.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Op basis van onderzoek is verbreding en verdieping voor klasse IV niet haalbaar in de huidige omstandigheden. De focus komt te liggen op betere benutting van de bestaande waterinfrastructuur. De positieve uitkomst van een onderzoek door het Rijk naar de juridische mogelijkheden van het realiseren van truckparking langs rijkswegen biedt kansen. In het BO-MIRT is een afspraak gemaakt over een last mile spooroplossing voor bedrijventerrein Moerdijk.

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

We gaan voor een samenhangend mobiliteitssysteem.

Omschrijving (toelichting)

Het aantal multimodale ketenverplaatsingen* in personen- en goederenvervoer in Brabant is in 2030 verdubbeld ten opzichte van 2019:

- Ontwikkeling modal split in het personenvervoer van weg naar openbaar vervoer en fiets (absolute aantallen, Noord-Brabant): > vorig jaar
- Ontwikkeling modal split in het goederenvervoer van weg naar spoor en water (absolute aantallen, Noord-Brabant): > vorig jaar

*Bij multimodale ketenverplaatsing is er sprake van een combinatie van meerdere (duurzame) vervoerwijzen voor één verplaatsing. Modal split houdt de verdeling in tussen modaliteiten.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De modal split voor personenvervoer (2021) is 24,7% (1% lager dan 2020). Hierin zit ook een effect van de corona pandemie.

De modal split voor goederenvervoer is 11,2% in 2021 (12,1% in 2020). In absolute aantallen is het goederenvervoer via spoor en water toegenomen.

Cijfers 2022 komen pas later beschikbaar.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Multimodaal netwerk

Omschrijving (toelichting)

- MIRT-verkenning spoorknooppunt 's-Hertogenbosch opgeleverd in 2023
- Definitieve afspraak met Rijk, regio en bedrijfsleven over de trimodale ontwikkeling haven Loven (Tilburg) op de corridor Rotterdam – Venlo in 2022.
- Vervolgafspraken tijdens BO-MIRT 2022 over Eindhoven als internationaal knooppunt nav het brainport onderzoek.
- We innoveren 6 bestaande OV-knooppunten tot mobiliteitshubs en ontwikkelen we samen met gemeenten minimaal 6 nieuwe innovatieve mobiliteitshubs in de periode tot 2023.
- MobilitymoveZ.NL heeft in de periode 2020-2023 20 nieuwe mobiliteitsoplossingen getest, waarvan 10 ook succesvol verder in de praktijk zijn gebracht.
- Talking Traffic heeft in 2023 minimaal 6 mobiliteitsdiensten operationeel in Brabant via slimme verkeerslichten.
- In 2025 is het maatregelenpakket De Run uitgevoerd.
- Afspraken over fietsparkeren Breda, Oss en 's-Hertogenbosch in 2022.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De trimodale ontwikkeling van haven Loven is herbevestigd tijdens BO-MIRT en wordt als cruciaal gezien voor de ontwikkeling van de goederencorridor Rotterdam - Venlo.

Daarnaast zijn afspraken gemaakt over fietsparkeren als onderdeel van de ontwikkeling van de Spoorknoop 's-Hertogenbosch. N.a.v. een eerdere BO-MIRT afspraak is onderzoek gedaan naar fietsstallingen in Oss en Breda. In 2023 zal gestart worden met de realisatie (in Breda onderdeel van de mobiliteitsdeal). Belangrijk onderdeel van de mobiliteitstransitie zijn ook gedragsmaatregelen en smart mobility. Via het programma SmartwayZ.NL zijn er verschillende toepassingen op het gebied van slimmer reizen en smart logistics uitgerold en is de werkgeversbenadering verder geïntensiveerd.

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

We gaan voor mobiliteit voor iedereen.

Omschrijving (toelichting)

Het aantrekkelijk maken van alternatieven voor de (eigen) auto: lopen, fietsen, gedeelde mobiliteit voor iedereen.

- De indicator wordt opgenomen in begroting 2023.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De indicator wordt nader uitgewerkt en in de loop van 2023 opgenomen in de begroting.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Toegang tot mobiliteit

Omschrijving (toelichting)

- We zorgen voor een toegankelijk OV-systeem: betalen met bankpas in OV ingevoerd in 2022.
- We stimuleren dat elke Brabander in de gelegenheid is om te fietsen en dat ook zo lang mogelijk kan blijven doen. Daartoe faciliteren we voor de fietsende ouderen het programma Doortrappen van het ministerie van IenW: in 2022 18 gemeenten die meedoen met Doortrappen.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

We gaan voor schone, stille en gezonde mobiliteit

Omschrijving (toelichting)

Doel en indicator wordt opgenomen in begroting 2023.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Omgevingskwaliteit en leefbaarheid

Omschrijving (toelichting)

- In deze bestuursperiode besluit over / onderzoek naar potentie van minimaal 3 komoleidingen.
- Realiseren Schaalsprong Fiets: 20% meer fietskilometers (op de snelfietsroutes in 2027 tov 2017) in samenwerking met de Brabantse gemeenten.
- Fietsstimulering via werkgevers: 200 werkgevers die fiets stimuleren in hun organisatie via Sjees gangmakers in 2022.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Inzet verbonden partijen

Heeft het gekost wat het mocht kosten?

9. Mobiliteitsontwikkeling

Bedragen x € 1.000	Begroting 2022 oorspronkelijk	Begroting 2022 na wijziging	Jaarrekening 2022 realisatie	Vershil begroting - realisatie
Lasten				
Programmalasten	133.570 N	72.718 N	41.030 N	31.689 V
Toegerekende organisatiekosten	6.216 N	5.896 N	8.087 N	2.191 N
Totaal Lasten	139.786 N	78.614 N	49.117 N	29.497 V
Baten				
Programmabaten	46.302 V	28.823 V	25.945 V	2.878 N
Bijdrage in toegerekende organisatiekosten	0	0	1.970 V	1.970 V
Totaal Baten	46.302 V	28.823 V	27.915 V	908 N
Saldo van baten en lasten	93.484 N	49.791 N	21.202 N	28.589 V

Verschillenanalyse

9. Mobiliteitsontwikkeling - Afwijking lasten (bedragen x € 1.000) 29.497

V

Algemeen

-

Begrotingsprogramma 09 Mobiliteitsontwikkeling gaat over opgaven en projecten gericht op de (door-)ontwikkeling van het totale Brabantse mobiliteitssysteem en deze worden gefinancierd uit de reserve. Op basis van de (meerjarige) afspraken in het kader van de programmering worden de middelen op de meerjarige begroting geraamd. De uitputting van de programmalasten 09 Mobiliteitsontwikkeling komt in 2022 uit op € 41,0 mln ten opzichte van een budget van € 72,7 mln, een onderschijding van € 31,8 mln (56,3%).

Regionale Mobiliteitsprogramma's (RMP's)

16.038

V

Sinds 2022 worden meerjarige uitvoeringsprogramma's afgesproken in het kader van de RMP's en de provinciale cofinanciering hiervoor wordt verstrekt via een bijdrageregeling. De lastneming over de jaren verloopt hierdoor anders dan voorheen. De meerjarige uitgaven raken met name fietsenstalling Eindhoven en HOV3 als onderdeel van de 1e tranche EIK XL.

SmartwayZ.NL

2.158

V

In het kader van de bereikbaarheid Zuid-Nederland zijn voor het programma SmartwayZ.NL door de Staten middelen ter beschikking gesteld. Met name aan Smart Logistics maatregelen is minder uitgegeven dan geraamd.

Bereikbaarheid De Run

6.311

V

Voor de verbetering van de Bereikbaarheid van het bedrijventerrein De Run in Veldhoven zijn via een bijdrageregeling middelen ter beschikking gesteld aan de gemeente. Op basis van de voortgang in de uitvoering door de gemeente heeft een lastencorrectie plaatsgevonden.

Afschrijvingen N69

1.109

N

Voor de aanleg van de nieuwe verbinding N69 zijn rijksmiddelen ontvangen. Om de specifieke rijksuitkering versneld te kunnen bouwen is een administratieve correctie gedaan. Het betreft een verschuiving van lasten (budgetneutraal, zie ook programma 08).

N65

1.357

V

Door de aanhoudende onzekerheid over (het moment van) de uitspraak door de RvS inzake de reconstructie van de N65 is minder uitgegeven dan geraamd. Eind december is een streep gezet door de gemeentelijke bestemmingsplannen.

Programma Fiets

2.595

V

Voor de uitvoering van het programma Fiets zijn middelen ter beschikking gesteld. Door vertraging in de aanbesteding van Zon op Infra (€ 0,4 mln) en vertraging in de aanleg van snelfietsroutes door gemeenten (€ 2,2 mln) is onderbesteding ontstaan.

Kademuren

912

V

In het kader van een rijksregeling zijn er middelen beschikbaar voor het verbeteren van kademuren ter bevordering van het goederenvervoer over water. De aanvraag voor de subsidie zal begin 2023 plaatsvinden.

Compenserende maatregelen N69	3.351
	V

In het kader van de aanleg van de nieuwe verbinding N69 zijn aanvullende maatregelen afgesproken ten aanzien van natuurcompensatie en verkeerskundige maatregelen (bereikbaarheidsconvenant N69). De uitvoering hiervan ligt vooral bij gemeenten.

Toegerekende organisatiekosten	2.191
	N

De toegerekende organisatiekosten komen op basis van de gerealiseerde uren-inzet hoger uit.

Overige: saldo van overige lagere en hogere lasten	76 V
--	------

9. Mobiliteitsontwikkeling - Afwijking baten (bedragen x € 1.000) 908 N

Algemeen	-
----------	---

Aan de inkomstenkant is er sprake van totaal € 3,0 mln minder inkomsten, € 25,9 mln ten opzichte van een raming van € 28,8 mln (89,8%).

Rijksmiddelen	3.212
	N

De afwijking heeft hoofdzakelijk te maken met ontvangen rijksmiddelen (o.a. SmartwayZ.NL, N69 en N65). Deze moeten als inkomsten gematched worden met uitgaven.

Bijdrage in toegerekende organisatiekosten	1.970
	V

De bijdrage in toegerekende organisatiekosten komt hoger uit.

Overige: saldo van overige lagere en hogere baten	334 V
---	-------